

Idearen lehendabiziko kale antzerkia.

zuzendariak. «Gustatuko litzaidake zenbait jende gazte-ri egurra ematea, baina neurtu egin behar da».

Santi Ugalde oso une latzean gaudelakoan dago: tratu txarrak, hilketak... halako gertaerak eguneroko ogia direla deritzo. «Eta umorea da hori guztia esateko erabil dezakegun bide bakarra. Besteak beste, ikuslea ez dagoelako triste egoteko prest». Baina horrek baldintzatu egiten ditu: «Bat-batean, talde asko hasi dira komedia merkea egiten. Duela hamabost urte aniztasun gehiago zegoen: proposamen abstraktuak, estetikoak... egiten ziren». Antzerki adimendunagoa egin behar dela deritzo, zailagoa. Egun, gainera, izugarritzko lehiakortasuna dagoela dio: «Hemengo zirkuitua berehala amaitzen da, kanpora irten behar dugu. Horregatik hain zuzen, gehiagorik pentsatu behar da».

Ez dira antikomertzialak sentitzen, merkatuaren parte baitira, baina pena emate die egun zeinen produktu merkeak egiten diren ikusteak. Ikusleari eskaintzen zaion produktua garrantzagoa izan daitekeela uste du Ugaldek: «Guk ez dugu hain atseginak izan nahi». Horrek kontraesan handiak ekartzen dizkie, azken obra *Pan con pan*-en amaierak nolakoa izan behar zuen erabakitzerakoan adibidez: «Batzuek amaiera gogorrakoa nahi zuten, baina beste batzuek antzezlan mugitu egin behar genuela eta obrak kataluniar amaiera, hots, txaloekin bukatzen den horietakoa izan behar zuela defendatzen zuten». Azkena gailendu zen.

Ikusle euskaldunaren esker ona

Herrietatik antzerkia euskaraz egiteko eskatzen ziela eta, gaztelaniaz gainera, *Paketetxo*, *Aberia* edota *Laugarren tenorra* euskaraz aurkeztu ditu Trapu Zaharrak. Ugalderenzat zaila da euskaraz lan egitea, «euskara asko ulertu arren nik gaztelaraz hitz egiten baitut, eta kalean asko inprobisatzen dugu». Horregatik, eta proiektuen arabera aktoreak aldatzen dituztenez, Trapu Zaharran ohikoak ez diren aktoreek hartu izan dute parte obra horietan —Ugalde eta Ocioz gainera taldearen aktore ohikoenak Mila Espiga, Niko Lizeaga edota Txubio Jauregi izan dira—. Baina Ugalderen esanetan, oro har, euskal aktoreek ez dute kalean lan egin nahi. «Kaleak beldurra ematen baitu».

Euskarazko antzezlanek dagokien kolorea izan deza-ten, gogor egin dute lan euskarazko bertsioetan. «Ondorioz, euskaraz eginiko lanek ez dute askotan batere zerikusirik gaztelaniazkoarekin. *Aberia*-ko bikote euskalduna adibidez, beste bikote bat da. Asko gus- tatzten zait hori». Ikusle euskaldunekin komunikatzea desberdina dela dio, eta oso esker onekoak direla. Emanaldi gutxiago eskaini arren, euskaldunek eginiko harrerak euskarazko antzezlanekin aurrera jarraitzea bultzatu omen ditu.

Erreleborrik ez

Hogei urteko eskarmentutik aparte, Santi Ugaldek ez du batere antzerkirik ikasi, baina horrek ez du batere ardura- tzen. Axola dio, ordea, antzerkian lekukoa hartuko duenik ez egoteak: «Apenas dago antzerki talde berririk. Eta aldaketarik ez badago amaitu egingo da. Jende gaztea lagun- tzen ez badugu hau hiltzera doa».

Bere ustez, antzerkiaren burokraziak aldentzen ditu gazteak antzerkitik. Beraiek hasi zirenean hippy batzuk zirela dio, eta furgoneta eta ogitartekoak hartuta Cadize- raino joanez bi egun nola pasa- tzen zituzten gogorarazi digu. «Gaur egungo gazteak ez daude edozergatik lan egiteko prest. Horregatik, antzerkia beharrean telebista edo zine- ma aukeratzen dute».

Antzerki taldeen energia kolektiboa galdu egin delako- an dago: «Gaur egungo aktore- ek ez dute trasteak furgonetan sartu eta ateratzen ibili nahi. Noizbait hori egiten ez badut, alde egingo dut». Hala ere, onartzen du beraiek aldatu egin direla, eta ideiekin kohe- rente izatea zaila dela. «Urteak aurrera egin ahala, gauza gehiago barkatzen dizkiozu zeure buruari».

KRITIKA ANTZERKIA

Agus Perez

Gauza handirik ez

'Macbeth'

Dramaturgia eta zuzendaritza: Calixto Bieito. **Antzezleak:** Mingo Rafols, Roser Camí, Santi Pons. **Lekua:** Bilboko Arriaga antzokia. **Eguna:** Maiatzak 9.

Gauza handirik ez digu eka- rri asteburu honetan Arria- ga antzokian ikusgai dago- en obrak, izen handi asko elkartu diren arren *Macbeth* berriztatu honen inguruan. Hasteko eta behin, Bartzel- lonako Teatre Romea dugu ekoizpen handi honen atze- an, eta izen hori, berez, garantia sendoa izaten da. Bigarren, sona handiko izen bat ikusten dugu zuzendaritzan eta drama- turgian, Calixto Bieirarena hain zuzen, aurrekoan Cal- deronen *La vida es sueño* muntaia ahaztezin hura ekarri ziguna.

Bestetik, eszenografia bera izan da jakingura sortu duen beste eragileetarik bat, aurretiazko informa- zioetan besaulkien gaineko izugarritzko plataforma bat aipatzen baitzuten. Eta amaitzeko, Shakespearearen obraren egokitzapen librea zegoen, *Macbeth* bikotea- ren handinahitasuna eta krimenak egungo mafia giroetan kokatu baititu zuzendariak.

Usteak erdi ustel

Usteak erdi ustel, ordea. Besaulkien gaineko plata- forma harrigarria Bartzelo- nan laga dute obraren bira- rako eta bakarrik salbatu da taula gainean zegoena. Ditzosozko aldamio meta- likoak agertokia inguratzen du, eta erdiko gunean Dun- can erregearen festak eta

Macbetharren maltzurke- riak garatuko dira, *kitsch* estetikoak sofa, hozkailu, arrainontzi, barbakoa eta portzelanazko leopardoan artean.

Estetika aldaketa horre- xetan bukatzen da lanaren gaurkotzea, zeren eta nahiz eta musika zuzenean jo eta mikro batekin abestu, nahiz eta *Guantanamera* eta beste zenbait kanta ezagun han- hemenka txertatu, nahiz eta antzerki fisikoaren ezauga- rri batzuk epel baino epela- go tartekatu, Williamen tes- tua nagusitu egiten da

ANTZEZLEAK

Gehien harritu nauena antzezleen sinesgarritasun falta izan da

berrikuntza ororen gaine- tik. Ikuskizun ponposo honetan ageri-agerian geratu da funtsezko gataz- ka hori, gaurkotzearen azalkeariaren kontrako muturrean baitago jatorriz- ko testuari darion sendota- suna. Oraindik ere ez dut ulertu zertarako aipaturiko osagai guztiak, hau da, abesti errazak, gaurko estetika merkea eta funtse- an ezertarako erabiltzen ez den burdinazko egitura. Baina, hala ere, gehien harritu nauena antzezleen sinesgarritasun falta izan da, haietariko batzuegan makaltasun nabaria zena eta, oro har, ikasturte amaierako antzerki ema- naldien mailarekin pareka- tu ahal duguna.

LASARTE-ORIA DAR DAR PRODUKZIOAK ETA ZER? (ANTZERKIA HAURRENTZAT)

2002
Maiatzak 11 de Mayo
18:00

SARRERA/ENTRADA: 2 Euros

CASA DE CULTURA
MANUEL LEKUONA
KULTUR ETXEA

EUSKAL ANTZOKI SAREA
GIPUZKOAKO FORU ALDUNDIA
Kultur Departamentua / Departamento de Cultura
Lasarte-Oriako Udala / Ayuntamiento de Lasarte-Oria

Tolosaldeko Euskararen Plan Estrategikoa, Bai Euskarari akordioa, abian da. Enpresa, denda, udal, ikastetxe, klinika...: har dezagun konpromisoa euskararen alde. Izan gaitezen guztiok planaren partaide.

TOLOSAKO UDALA

